

Een kennismaking met Afvalverwijdering Utrecht

AVU
Afval
Verwijdering
Utrecht

Afvalverwijdering Utrecht (AVU): Regisseur van afvalstromen

Met dit document wil ik u informeren over de taken die de gemeenschappelijke regeling Afvalverwijdering Utrecht (AVU) verzorgt voor de negenentwintig gemeenten in de provincie Utrecht. Uitgebreide informatie, zoals Jaarverslagen, Begrotingen en de Statuten van de gemeenschappelijke regeling vindt u op onze website www.avu.nl.

Jurrie Oosterhof

Namens alle gemeenten in de provincie Utrecht verzorgt AVU al sinds 1984 de regie over de overslag, afvoer, be- en verwerking door derden van de diverse afvalstromen die in huishoudens vrijkomen. Waar nodig organiseert AVU hiervoor Europese aanbestedingen. AVU verricht voor de gemeenten ook diensten op het gebied van afvalmonitoring en advisering. Het werkgebied omvat ruim 1,2 miljoen inwoners, die samen goed zijn voor een jaarlijkse hoeveelheid afval van circa 550.000 ton, ofwel twaalf keer de inhoud van het stadion van FC Utrecht. De 'jaaromzet' bedraagt ca. 65 miljoen euro (in 2010). De compacte AVU-formatie telt vier FTE's.

BETROKKEN PARTNER EN ADVISEUR

Als gemeenschappelijke regeling en honderd procent overheidsorganisatie is AVU geworteld in de publieke sector. AVU verzorgt haar diensten voor de gemeenten transparant en zonder winst oogmerk. Omdat AVU geen eigen verwerkingsinstallaties exploiteert, kunnen de deelnemers gegarandeerd rekenen op een objectieve partner en een bij hen betrokken adviseur, zowel op het gebied van wet- en regelgeving als terzake van de uitvoering van het afval- en milieubeleid. Een partner die bovendien hun taal spreekt. Deze krachtenbundeling verzekert gemeenten van een kosteneffectieve, duurzame afvoer en verwerking van afval. De 'winst' uit al onze activiteiten vloeit bovendien rechtstreeks terug naar de gemeenten, omdat AVU een 'not for profit' organisatie is.

SCHAALVERGROTING EN KRACHTENBUNDELING

De technieken en systemen voor overslag, transport, hergebruik, recycling en verwerking van afval hebben zich de afgelopen jaren in hoog tempo ontwikkeld. Bovenal echter is de afvalmarkt door een toenemende marktwerking in een stroomversnelling terecht gekomen. Terugtrekkende overheden, schaalvergrotingen, nationale- en internationale overnames hebben geleid tot grote en professionele aanbieders van afvaldiensten. Op het gebied van eindverwerking zijn zelfs machtsconcentraties ontstaan. Door deze ontwikkelingen is de noodzaak om de krachten aan de kant van de aanbieders van afval te bundelen meer dan ooit noodzakelijk. Daar ligt onze toegevoegde waarde.

Door het grote afvalvolume dat via AVU wordt aangeboden, zijn wij een sterke speler, waardoor scherpe prijzen en goede, duurzame verwerkings- en bewerkingsvoorwaarden kunnen worden bedongen. Daardoor heeft AVU recent zeer gunstige nieuwe contracten kunnen afsluiten voor het verwerken van restafval, gft-afval en oud papier.

Jurrie Oosterhof,
directeur AVU
Nadere informatie: tel. 035-6032303
E-mail: j.oosterhof@avu.nl

Campagne: 'Doe meer met afval'

Om het gescheiden inzamelen en nuttig hergebruik van afval extra te stimuleren verzorgt AVU de regie voor een provinciale publiekscampagne 'Doe meer met afval'. Deze campagne heeft een looptijd van twee jaar (2010 en 2011). De campagne laat van verschillende afvalstromen zien hoe deze worden verwerkt tot nieuwe producten. Zo wordt glas weer glas en plastic wordt verwerkt tot een fleecetrui, een dvd-hoesje of een autodashboard. Van al het apart ingezamelde groente-, fruit- en tuinafval in de Utrechtse gemeenten wordt niet alleen compost gemaakt, maar zelfs groene stroom. Op de campagnewebsite www.doemeermetafval.nl wordt in de loop van 2010 een foto- en filmwedstrijd georganiseerd. Met een afvalroadshow komt de campagne naar de inwoners en scholen toe. Onder het motto 'jong geleerd, oud gedaan' wordt een uitgebreid lesprogramma ingezet voor basisscholen en de eerste klassen van het voortgezet onderwijs.

Bestuurlijke organisatie en verantwoording

Het Openbaar Lichaam Afvalverwijdering Utrecht is een gemeenschappelijke regeling krachtens de Wet gemeenschappelijke regelingen. Alle Utrechtse gemeenten en de provincie nemen in de AVU deel. Er is een Dagelijks Bestuur en een Algemeen Bestuur, waarin alle gemeenten vertegenwoordigd zijn. De vergaderingen van het Algemeen Bestuur zijn openbaar. De gemeenten hebben naar rato van het aantal inwoners (en daarmee naar rato van de hoeveelheid afval) een bepaald aantal stemmen in de vergadering van het Algemeen Bestuur. Als voorbeeld: een gemeente tot 10.000 inwoners heeft één stem. Gemeenten met

meer dan 200.000 inwoners hebben zeven stemmen. Jaarlijks wordt een Programma- en productbegroting uitgebracht, alsmede een Jaarverslag met een uitgebreide rapportage en verantwoording.

Financieel beleid: 'not for profit'

De uitgangspunten voor het financiële beleid - waarbij voor alle gemeenten hetzelfde tarief geldt - zijn vastgelegd in de bepalingen van de gemeenschappelijke regeling. De inkomsten van AVU bestaan uit bijdragen van de deelnemers. De enige andere inkomsten zijn rente van de rekening courant, een bijdrage van de NV AVU in de beheerskosten en (incidenteel) een dividenduitkering. AVU kent in beginsel geen reserve en/of voorzieningen. Alle in enig jaar gemaakte kosten

worden in dat jaar verrekend met de deelnemers. De AVU is derhalve een volbloed 'not for profit' organisatie. Het brandbaar afval en het gft-afval van alle gemeenten wordt via de AVU-contracten afgevoerd en verwerkt. De tarieven hiervoor zijn als gevolg van een vereveningsregeling voor alle gemeenten hetzelfde. De beheerskosten en verschillende andere gemeenschappelijke activiteiten worden omgeslagen over de tonnen brandbaar afval en gft-afval. Het gaat daarbij o.a. om het inzamelen en verwerken van oude medicijnen en onderzoek van het brandbaar afval met sorteertanalyses. De gemeenten geven voor elke begroting op welke hoeveelheden afval zij in het komende jaar verwachten. Op basis hiervan betalen zij elke maand een voorschot. Na afloop van het jaar wordt op basis van de werkelijke hoeveelheden en kosten een eindafrekening gemaakt.

Afvalverwerking via AVU

Contractondertekening AVU-Van Ganswinkel-AVR. (v.l.n.r. H.J.E.M. Sloots, commercieel directeur AVR Afvalverwerking B.V., J. Streng, voorzitter AVU en F.C.W. van de Noort, lid Raad van Bestuur Van Ganswinkel Groep B.V.)
Op de achtergrond een illustratie van de installatie van AVR.

De verwerkingsstructuur van AVU voor de vier grootste afvalstromen is als volgt:

BRANDBAAR AFVAL (360.000 TON PER JAAR)

Het inzamelen van het huishoudelijk restafval gebeurt door de gemeenten of inzameldiensten in opdracht van de gemeenten, die dit afval afvoeren naar overslagstations, waar het afval wordt overgedragen aan AVU. Er zijn overslagstations in Utrecht (van AVR Afvalverwerking), Amersfoort (ROVA) en Veenendaal (Afvaloverslagstation Veenendaal

v.o.f.). Het afval uit de regio's Amersfoort en Veenendaal wordt per auto naar Utrecht gebracht. Van het overslagstation Utrecht wordt het afval per schip naar de afvalverbrandingsinstallatie van AVR in Rozenburg gebracht. Het grof huishoudelijk restafval wordt verwerkt in een sorteerinstallatie van AVR Afvalverwerking in Utrecht. Dit leidt tot meer hergebruik dan bij verbranden. Met ingang van 1 januari 2011 wordt het afval verwerkt via nieuwe contracten. Het huishoudelijk restafval van de regio's Amersfoort en Veenendaal gaat dan per auto naar de afvalverbrandingsinstallatie van AVR Afvalverwerking in Duiven. De kosten voor het

brandbaar afval nemen dan af van circa € 115 per ton naar € 50 per ton. Het nieuwe contract heeft een looptijd van 8 jaar en kan worden verlengd met tweemaal een jaar. Bijzonder aan dit contract is dat de prijs voor de eerste acht jaar vast is (geen prijsindex).

GFT-AFVAL (100.000 TON PER JAAR)

Groente-, fruit- en tuinafval (GFT) wordt vergist en gecomposteerd bij de VAR in Wilp. Het biogas van de vergister wordt omgezet in elektriciteit.

PAPIER (65.000 TON PER JAAR)

Bijna alle gemeenten. Contract met Sita. Ondersteuning bij inzamelen. Hoge opbrengst van papier.

GLAS (25.000 TON PER JAAR)

Inzamelen via AVU. Verwerking bij Maltha. Opbrengst vooral via producentenvergoeding.

Gemeenten willen doelen en indicatoren voor duurzaamheid

In 2009 hebben de rekenkamercommissies van diverse gemeenten onderzoek gedaan naar het functioneren van de Gemeenschappelijke Regeling AVU. Daaruit is gebleken dat gemeenten specifieke doelen en meetbare indicatoren wensen op het gebied van duurzaamheid. AVU zal dit nader uitwerken. Voorts is geconcludeerd dat de organisatie doeltreffend en doelmatig functioneert, dat de verantwoording transparant is en dat de financiële risico's voor de gemeenten beperkt zijn.

Een kritische kanttekening werd geplaatst bij de beperkte omvang van de organisatie, die daardoor kwetsbaar is. Om dit te minimaliseren, zijn de administratieve- en financiële taken uitbesteed en is AVU gaan 'inwonen' bij de Gemeenschappelijke Regeling Reinigingsbedrijf Midden Nederland (RMN) in Soest. RMN verleent facilitaire ondersteuning bij huisvesting, automatisering en telefonische bereikbaarheid.

DUURZAAMHEID

Duurzaamheid is een belangrijk thema bij het afvalbeheer door AVU. Dit geldt zowel

voor inzameling/gescheiden inzameling van afval als voor het transport naar verwerkings- en bewerkingsbedrijven. Voor het in beeld brengen van duurzaamheid zijn CO₂ - equivalenten gebruikelijk. Via analyses worden daarvoor alle milieu-effecten van een bewerking en de daarmee samenhangende handelingen omgerekend naar het effect van 1 ton CO₂ uitwerp. Bij de doorberekeningen is gebruik gemaakt van kengetallen van bekende instituten.

DUURZAAMHEID BIJ AFVAL-INZAMELING

Als gemeenten al bij het inzamelen duurzaamheid willen nastreven, is het aan te bevelen om het accent te leggen op gescheiden inzameling. Agentschap NL (voorheen SenterNovem) hanteert kengetallen voor het vaststellen van besparingen door gescheiden inzameling en hergebruik ten opzichte van het gebruik van nieuwe grondstoffen en integraal verbranden (met energieopwekking) van restafval.

DUURZAAMHEID BIJ HET TRANSPORT EN VERWERKING

Met het oog op duurzaamheid en de belasting van wegen is bij de aanbesteding voor het verwerken van restafval vanaf 1 januari 2010 gestreefd naar korte transportafstanden naar de verwerker en vervoer per schip of trein in plaats van per auto. Het restafval uit de regio Utrecht wordt per schip vervoerd naar de verbrandingsinstallatie van AVR in Rozenburg, terwijl het afval van de regio's Amersfoort en Veenendaal per auto naar de verbrandingsinstallatie in Duiven wordt vervoerd. Bij het verbranden wordt energie opgewekt in de vorm van elektriciteit en warmte. Dat levert een besparing op ten opzichte van energieopwekking in centrales die fossiele brandstoffen gebruiken. Deze besparing komt overeen met circa 0,4 ton CO₂ per ton restafval (Bron: studies van adviesbureau CE Delft). Van de met het AVU-afval opgewekte energie kunnen circa 70.000 huishoudens van elektriciteit worden voorzien. Grof huishoudelijk restafval wordt verwerkt in een scheidingsinstallatie. Na het scheiden zijn metalen en hout voor ca. 80% geschikt voor hergebruik. De reststroom is grotendeels bruikbaar als brandstof. Er is nog geen kengetal voor deze verwerkingwijze, maar de besparing is groter dan bij direct verbranden. De besparing komt bij 360.000 ton restafval per jaar uit op meer dan 144.000 ton CO₂. Een gemiddeld huishouden stoot volgens Milieu Centraal per jaar 9 ton CO₂ uit. De besparing komt dus overeen met de CO₂ uitworp van 16.000 huishoudens.

KENGETALLEN

Gescheiden ingezameld afval	Besparing in ton CO ₂ equivalenten per ton
Papier/karton	2,01 ton
GFT-afval	0,068 bij composteren / 0,148 ton bij vergisten
Kunststoffen (PET en HDPE)	2,6 ton
Glas	0,323 ton
Textiel	3,432 ton

Voorbeelden:

- Als er 250 kg restafval per inwoner is en er wordt 10 kg per inwoner extra aan papier ingezameld, dan komt dat overeen met 40 kg papier per 1.000 kg restafval. Het extra inzamelen levert dan een besparing op van $0,04 \times 2.010 = 80$ kg CO₂ per ton restafval.
- Inzamelen van 5 kg kunststof per inwoner geeft een besparing van 52 kg CO₂ per ton restafval.
- 1 kg per inwoner extra inzamelen van textiel geeft een besparing van 14 kg CO₂ per ton restafval.

Maatwerk via de NV AVU

Omdat sommige gemeenten voor bepaalde deelstromen uit het afval (zoals bijvoorbeeld oud papier en glas) buiten AVU om reeds individuele langlopende contracten hadden gesloten met derden was het niet mogelijk om alle deelstromen van gemeenten gelijktijdig onder te brengen bij de AVU. Om dit probleem te ondervangen, is op 21 juli 1995 de naamloze vennootschap AVU opgericht. Dit maakt het mogelijk om besluiten van het Algemeen Bestuur van de gemeenschappelijke regeling AVU over gezamenlijke inzameling en verwijdering van deelstromen uit afvalstoffen via de NV geleidelijk bij de gemeenten te introduceren. De NV heeft overeenkomsten voor glas, papier, groenafval uit plantsoenen, bouw- en sloopafval, vlakglas, asbest, ferro en non-ferro, alsmede KCA (klein chemisch afval). Daarnaast heeft de NV contracten met leveranciers van o.a. mini-containers, glas-, papier- kunststof en kledingcontainers, alsmede voor de verhuur hiervan (met uitzondering van miniconainers).

DOE MEER MET AFVAL

Een initiatief van alle Utrechtse gemeenten

www.doemeermetafval.nl

Vereveningsregeling transport naar de overslagstations

Via de drie afvaloverslagstations in de provincie Utrecht worden de door gemeenten ingezamelde afvalstromen onder regie van AVU naar bewerkings- en verwerkingsinstallaties elders in het land afgevoerd. Om de transportkosten van de afvalstromen vanuit de gemeenten naar de overslagstations gelijkmatig te verdelen over de deelnemende gemeenten is een vereveningsregeling ontwikkeld.

Deze regeling zorgt er voor dat gemeenten met een meer dan gemiddelde rijtijd naar een overslagstation een vergoeding per aangeleverde ton afval ontvangen, terwijl gemeenten met een kortere rijtijd hiervoor betalen. De verevening heeft betrekking op het restafval, grof huishoudelijk restafval en het GFT-afval.

CO₂-impact activiteiten AVU

In de tabel is voor de verschillende afvalstromen en AVU-activiteiten de besparing in tonnen CO₂ of CO₂ - equivalenten weergegeven.

Ten opzichte van de totale CO₂- uitworps in de provincie Utrecht van 8.500.000 ton (provincie Utrecht: programma Klimaat op orde) is dit een besparing van 3,5%.

Afvalstroom	Tonnen	CO ₂ besparing per ton	Besparing per jaar in ton CO ₂ equivalenten
Restafval	360.000	0,4	144.000
GFT-afval	100.000	0,15	15.000
Papier	65.000	2	130.000
Glas	26.000	0,323	8.000
Totaal			297.000

Onze sterke punten op een rijtje

- ✓ *Eén sterke onderhandelingspartij namens Utrechtse gemeenten*
- ✓ *Onafhankelijk adviseur voor gemeenten en provincie*
- ✓ *Toegevoegde waarde en kostenbesparingen door bundeling van krachten en kennis*
- ✓ *Focus op duurzaamheid*
- ✓ *Schaalgrootte en volumevoordeel bij aanbestedingen: 'Massa is Kassa'*
- ✓ *Transparant en kosteneffectief*
- ✓ *Kleine, compacte organisatie*

Lange Brinkweg 81
3764 AB Soest

Postbus 3250
3760 DG Soest

Telefoon 035-6032303
www.avu.nl

Colofon

CREATIE & REDACTIE:

Communicatieproducties Chevalier
Brielle

GRAFISCHE VORMGEVING:

Leo Stolk Dtp & Drukwerkbemiddeling
Hellevoetsluis

DRUKWERK:

Dhd Drukkerij
Groesbeek